

مقدمه

امام موعود، کسی است که حکومتی را رهبری می کند که جد بزرگوارشان امام علی (علیه السلام) مدت زمانی کوتاه زمامدار آن بودند. عرف سیاسی امروز جهان، چنان است که پیش بینی های رهبران تأثیرگذار، مانند لوحی زرین، اندوخته ای برای تشریح و تفصیل و تفسیرهای متخصصین تلقی می شود تا هر چه بیشتر و بهتر بتوانند برنامه ریزی های راهبردی و کلان خود را چه در عرصه نیروی انسانی و چه در رابطه با تخصیص منابع سامان دهند.

حال اگر این پیش بینی ها، متصل به وحی باشد، لزوم مطالعه و واکاوی آن بیش از پیش مهم می نماید؛ چرا که آنچه آینده پژوهی را دستخوش عدم اطمینان می کند، عدم ضمانت وقوع آن است. با توجه به ایام مبارکی که در آن واقع شده ایم شایسته است مروری داشته باشیم بر یکی از مهم ترین و کاربردی ترین موضوعات این حیطه یعنی ویژگی های یاران موعود، شاید مقدمه ای باشد برای اینکه سعی کنیم ما نیز با کسب این اوصاف، از جمله یاران حضرت ولی عصر رحمه الله باشیم.

1. یارانی جوان

بیشتر یاران امام منتظر «جوان» هستند؛ (1) موعود نیز، خود جوان است و هر چند که صد ها سال از حیات او گذشته، لیک به اعجاز الهی، سیمایش به مانند جوانی خوش چهره می ماند، لاجرم یاران ایشان نیز باید چنین باشند؛ آنگونه که امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) بدان بشارت داده است: «إِنَّ أَصْحَابَ الْقَائِمِ شَبَابٌ لَا كُهُولَ

فِيهِمْ إِلَّا كَالْخُلُوفِ فِي الْعَيْنِ أَوْ كَالْمِلْحِ فِي الزَّادِ وَ أَقَلُّ الزَّادِ الْمِلْحُ؛ یاران قائم جوان هستند. در میان آنها پیرمرد یافت نمی شود به جز مانند سرمه در چشم و نمک در طعام که کمتر از هر ماده ای در طعام نمک آن است (2)».

2. دلباختگی به خدا

خداجویی و پارسایی و پیوند با پروردگار، با حیات یاران موعود آمیخته است. امام مؤمنان ضمن تشبیه دل یاران خداجو و پارسای مهدی رحمه الله به مشعل های نورانی (3)، از ذکر پیوسته آنان یاد می کند: «...يُسَبِّحُونَ عَلِيَّ حُيُولِهِمْ؛ بر فراز مرکب ها خدا را تسبیح می گویند.» (4)

این ویژگی برخاسته از قابلیت های معنوی ایشان است؛ آنگونه که حضرت در خطبه 150 نهج البلاغه می فرماید: «تُجَلَى بِالتَّنْزِيلِ أَبْصَارُهُمْ وَيَرْمَى بِالتَّفْسِيرِ فِي مَسَامِعِهِمْ، وَيَغْبُقُونَ كَأْسَ الْحِكْمَةِ بَعْدَ الصُّبُوحِ؛ دیده های آنها به نور قرآن جلا داده و تفسیر آن، در گوشه های ایشان جا گرفته شود (در آیات قرآن تأمل و تدبر می کنند، و تفسیر را از اهلش می آموزند). در شب جام حکمت را به آنها بنوشانند بعد از اینکه در بامداد هم آشامیده باشند. (اسباب سعادت و نیکبختی و علم و عمل برای آنان در آشکار و نهان آماده گردد).» (5)

3. فرمان برداری و شیدایی

آنان در اطاعت و پیروی از مهدی (علیه السلام) زبانزد هستند، بدان حد که: «در برابر فرمان امامشان از بنده مطیع، مطیع تر هستند.» (6)

عشق و شیدایی یاران، به عنوان شیرازه اصلی این پیوند، فرمانبرداری را با تک تک ایشان گره می زند، این دلبستگی در کلام پیشوایان معصوم (علیه السلام) چنین تبیین شده است: «... سوارانی با نشان و پرچم، برای تبرک دست بر زین مرکب آنان می ساینند و در گرد امام (علیه السلام) می درخشند. با جان و دل او را در جنگ ها یاری کرده و آنچه طلب کند کفایت می کنند.» (7)

و در منظر امام علی (علیه السلام): «به هنگام نبرد، پروانه وار شمع وجود امام را در میان گرفته، محافظت می کنند.» (8)

4. بصیرت و بینش

آگاهی و بینش روشن همراهان مهدی رحمه الله سبب می شود که آنان اسیر تندباد های ترفند و شایعه و تهدید نگشته، تن به شبهه و شک ندهند و با بیمه بصیرت، صراط مستقیم را بپیمایند و فتنه های کور را از بُن برکنند. مولای متقیان علی (علیه السلام) می فرمایند: «...حَمَلُوا بَصَائِرَهُمْ عَلَى أَسْيَافِهِمْ، وَدَانُوا لِرَبِّهِمْ بِأَمْرِ وَأَعِظِهِمْ؛ چون فرمان خدا آزمایش را به سر آورد، شمشیرها در راه حق آختند و بصیرتی را که در کار دین داشتند آشکار کردند، طاعت پروردگارشان را پذیرفتند و فرمان واعظشان را شنیدند.» (9)

شاید این بصیرت به واسطه تجربه حوادث روزگاران باشد: در خلال بروز این فتنه ها و آشوبها، گروهی صیقلی می شوند، و همان گونه که آهنگر شمشیر را تیز و بَرّا می کند و به آن جلا می دهد، زنگار تیرگیها از دل و اندیشه آنها زدوده می شود، و برای پذیرش دانش و حکمت آماده می شوند، این گروه مانند تیغ که اگر بر چیزی وارد شود آن را می بُرد و تا عمق آن فرو می رود، در مسائل علم و حکمت فرو می روند.» (10)

5. نظم و ترتیب

یک پارچگی و هماهنگی، تدبیر و نظم، سیره عملی و پیام رفتاری یاران مهدی (علیه السلام) است. حرکت و سکون و آرامش و پیشرفت و عمل کرد آنان با نظم آراسته شده است؛ شیوه پسندیده ای که امیر مؤمنان (علیه السلام) از آن چنین یاد می کند: «كَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَيْهِمْ وَالزِّيَ وَاحِدٌ وَالْقَدُّ وَاحِدٌ وَالْجَمَالُ وَاحِدٌ وَاللِّبَاسُ وَاحِدٌ؛ گویا آنان را می نگرم؛ زی و هیأتی یکسان، قد و قامتی برابر، در جمال و برازندگی همانند و هم لباسند.» (11)

پس از استقرار حاکمیت دولت عدالت گستر اهل بیت (علیهم السلام)، اداره هر بخش از ساختار مدیریتی حکومت به عهده یاران خواهد بود و چون آنان چشم به آینه تمام نمای حق دوخته اند، پس جز انضباط در رتق و فتق امور از آنان چیزی انتظار نمی رود، البته این نظم بیرونی، ریشه در اتحاد و همدلی این شایستگان دارد. امام علی (علیه السلام) در توصیف همدلی و اتحاد یاران موعود چنین می فرماید: «ایشان یک دل و هماهنگ هستند.» (12)

این یک دلی به سبب آن است که خودخواهی ها و خواسته های شخصی در وجود آنان نیست؛ آنها با اعتقادی صحیح در زیر یک پرچم و برای یک هدف، قیام می کنند و این خود یکی از عوامل پیروزی آنها بر جبهه مقابل می باشد.

6. صبر و بردباری

بدیهی است که مبارزه علیه ظلم جهانی و برقراری حکومت عدل جهانی با رنج و مشقّت های فراوان همراه است و

یاوران امام، در راه تحقق آرمان های جهانی امام مهدی رحمه الله مشکلات و ناگواریها را به جان می خرنند؛ ولی از سر اخلاص و تواضع، عمل خود را ناچیز می شمارند، امام علی (علیه السلام) در این زمینه می فرماید: «لَمْ يَمُتُوا عَلَى اللَّهِ بِالصَّبْرِ، وَلَمْ يَسْتَغْظَمُوا بَذَلْ أَنْفُسِهِمْ فِي الْحَقِّ؛ گروهی هستند که به خاطر صبر و بردباری در راه خدا، بر خداوند متّ نمی گذارند. و از این که جان خویش را تقدیم آستان حضرت حق می کنند، به خود نمی بالند و آن را بزرگ نمی شمارند.» (13)

پی نوشت ها :

- (1). البته جوان بودن یاران مهدی لطمه ای به جایگاه پیران با ایمان نزده و برعدم همراهی ایشان گواهی نمی دهد.
- (2). نعمانی، الغیبة، ص 315؛ بحار الانوار، ج 52، ص 333.
- (3). «كان قلوبهم القناديل»، علامه مجلسی، بحار الانوار، ج 52، ص 377.
- (4). همان.
- (5). نهج البلاغه، خطبه 150، ص 195.
- (6). علامه مجلسی، بحار الانوار، ج 52، ص 308.
- (7). همان.
- (8). همان.
- (9). نهج البلاغه، خطبه 150، ص 195.
- (10). همان.
- (11) سلیمان کامل، یوم الخلاص، ترجمه مهدی پور، ج 1، ص 416، حدیث 482.
- (12). همان.
- (13). نهج البلاغه، خطبه 150، ص 195.

نشریه امان، شهریور و مهر ماه 1388 ، شماره 19